

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 16 listopada 2022 r.

o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej

Wisława Szymborska to jedna z najbardziej znanych polskich poetek, zarazem jedna z nielicznych polskich noblistek. Jej twórczość spotyka się wciąż z żywym odbiorem zarówno w Polsce, jak i za granicą. Urodzona 2 lipca 1923 roku w Prowencji (obecnie część Kórnika), od 1929 roku mieszkała w Krakowie. Bibliografia Szymborskiej – wraz z publikacjami listów, wydaniem specjalnymi jej utworów, wyborami wierszy, felietonami oraz innymi tekstami – liczy obecnie kilkadziesiąt pozycji. Za życia poetki ukazało się dwanaście tomów jej poezji. Pośmiertnie, w roku 2012, wydano niedokończony tom „Wystarczy”, a dwa lata później „Czarną piosenkę”, która miała być debiutem poetki. W 1996 roku Wisława Szymborska otrzymała literacką Nagrodę Nobla za – jak brzmiało uzasadnienie Akademii Szwedzkiej – „poezję, która z ironiczną precyzją pozwala historycznemu i biologicznemu kontekstowi wyjść na światło we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”. I dalej: „W Wisławie Szymborskiej Szwedzka Akademia chce uhonorować przedstawicielkę niezwyklej czystości i siły poetyckiego spojrzenia. Poezji jako odpowiedzi na życie, sposobu na życie, pracy nad słowem jako myślą i wrażliwością”.

Szymborska – poetka fascynuje czytelników na całym świecie, stała się ambasadorką polskiej kultury za granicą. Jej wiersze zostały przetłumaczone na ponad czterdzieści języków. W Stanach Zjednoczonych wybór wierszy Noblistki, w przekładzie Stanisława Barańczaka i Clare Cavanagh, pt. „View with a Grain of Sand” rozszedł się w nakładzie stu dwudziestu tysięcy egzemplarzy. Nie mniej popularna jest jej poezja tłumaczona na język niemiecki, w znakomitych przekładach Karla Dedeciusa, czy szwedzki, w tłumaczeniu Andersa Bodegård. Szczególną popularnością Szymborska cieszyła się – i wciąż cieszy – we Włoszech, gdzie na spotkania z nią przychodziły setki czytelników, a młodzi Włosi traktują ją jako poetkę własnego pokolenia.

Wisława Szymborska była także mistrzynią felietonów, które ukazywały się w prasie literackiej i codziennej przez nieomal pół wieku. Pozostawiła spory dorobek translatorski. Przybliżyła polskim czytelnikom twórczość między innymi poetów francuskich, niemieckich, bułgarskich oraz hebrajskich.

Wisława Szymborska zmarła 1 lutego 2012 roku w Krakowie, zostawiając w testamencie zapis o powołaniu fundacji jej imienia. Od 2013 roku Fundacja Wisławy Szymborskiej przyznaje nagrodę imienia swojej patronki za tom poetycki wydany w języku polskim lub przełożony na język polski. W ramach funduszu zapomogowego fundacja udziela pomocy finansowej pisarzom i tłumaczom w trudnej sytuacji materialnej oraz przyznaje Nagrodę im. Adama Włodka młodym pisarzom, tłumaczom i literaturoznawcom. Mieszkanie, w którym poetka spędziła ostatnie piętnaście lat życia, decyzją zarządu fundacji, zostało przeznaczone na rezydencje literackie. Od roku 2019 z programów rezydencjalnych skorzystało blisko dwudziestu literatów.

O doniosłości literackiego dorobku Wisławy Szymborskiej świadczą nie tylko nagrody, ale także fakt, że Szymborska wciąż ma wierne grono czytelników w Polsce i za granicą. Inspiruje literaturoznawców, kulturoznawców, filozofów, krytyków sztuki, a także zwykłych czytelników, którzy znajdują w jej poezji odpowiedzi na najważniejsze pytania. Tematy, które poruszała w swojej poezji, wciąż są aktualne. Forma, jaką się posługiwała, ciągle zachwyca mistrzostwem.

Rok 2023 będzie nie tylko doskonałą okazją do pełniejszego zaprezentowania postaci Wisławy Szymborskiej oraz jej twórczości, ale także do debaty na temat miejsca poetyckiego słowa we współczesnym świecie.

W uznaniu zasług w setną rocznicę urodzin Poetki Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia rok 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI